

նույն ժամանակը տարադրուողներուն դի-
րուծութիւնները առկա են, այսինքն 5-10 օր
պայմանաւաճառ, իրենց ստացուածքները
մասամբ ծախսելու օրոշոտութիւնն է, ըն-
տանիքներէն ուսման համար մէկէնկ օրոշ
վարձելու թոյլտուութիւնն է, բայց մէկ
քանի օր վերջը սայլերը դառնալ կէս-
ճամբան կը ձգէին ու քաղաք կը վերա-
դառնային: Այսպէս կաղմուած կարուստ-
ները յաջորդ օրը կամ երբեմն մէկ քա-
նի օր վերջը կը հանդիպէին զինուած
խումբերու կամ մասնաւորական զիւղա-
ցիներու որոնք բռնութիւն կը կողպե-
տէին զիրենցը: Չինուած խումբերը կը
միանային ստեղծանքներուն հետ ու կը
սպաննէին կարուստներուն մէջ զանազան
արդէն սակաւաթիւ այրերը կամ երկ-
ստասարդները: Կատուանդէին կիները,
մանկամարդ աղջիկները և տղաքները,
կը թողնային միայն պատու կիները, օ-
րոնք զանազաններու կողմէն տալի կը
մղուէին խաղաղասէր հարուածներով և
որոնք կէս-ճամբան ստիպման կ'ըլլային:
Ականատես վկայ մը կը պատմէ թէ Կար-
նայ նահանգէն տարադրուած կիները
քանի մ'օրէ ի վեր լքուած էին իւր-
բիւրի դաշտին մէջ ու ամենքն ալ սո-
վաման կ'ըլլային (օրական 50-60 հոգի),
իշխանութիւնները հազիւ մէկ քանի
մարդ զրկեցին զանոնք թաղելու հա-
մար, այն ալ որպէսզի մահմտական աղ-
գաքնակութեան առողջութիւնը չլտան-
գուէր:

Դեռստի աղջիկ մը կը պատմէ թէ,
երբ Մարդուանի, Ամասիայի ու Թագաթի
քանակները Չար-Գըլլա հասան (Սեբաս-
տիոն և Կեսարիոյ մէջտեղ), կատալի-
զատան առջեւ իսկ երկու տեղէ մասն
կիկները թանի լուրջին իրենց մայրերէն
ու զանոնք փակելով սրահներու մէջ՝
կարուստին հրամայեցին իր ճամբան
շարունակել, ահուհետեւ լուր տուին
չօքկայ զիւղերուն թէ ամէն մարդ
կրնար իր ուզած տղաքները առնել: Աղ-
ջնալը և իր ընկերուհիներն ալ այս-
պէս առեւանգուեցան և տարուեցան
Թուրք սպայի մը կողմէ: Կանանց և
տղայոց կարուստները այսպէս իրենց
հասած քաղաքին կամ գիւղիկին կատալի-
զական շէնքերէն առջեւ ի տես կ'ըլլե-
րուն, որպէսզի մահմտականները ա-
նոնցմէ ուղածներն ընտրեն:

Բաքուի մէկ կողմը կարուստը այս
կերպով քիչ քիչ պակսեցաւ և մնացեալ
կիներն ու տղաքները Երզնկայի առջեւ՝
«Քիւմիս-Պողադ» կոչուած տեղը Եփրատ
գետին մէջ ձգուեցան: Գերմանական
Կարմիր խաչի երկու հիւանդոսպարանի-
ներ, խորապէս յուզուած այս բարբարո-
սութիւններէ և ուրիշ նմանօրինակ
արարքներէ, իրենց հրաժարականը տը-
ւեցին: Երբեք և Չոլիս գետնալով անձամբ
ներկայացան մէկ քանի գետապետներ
ներ ու այս խուժուած արարքները պատ-
մեցին:

Այս բարբարոսութիւնները գործուե-
ցան ամէն տեղ, և այսօր ճանապարհորդ-
ները այս նահանգներուն ճամբաներուն
վրայ շայնքերու հալածարար զիւղներէ
զատ ուրիշ բանի չեն հանդիպիր: Մահ-
մտական ճամբորդ մը, Մալաթիայէ Սե-
բաստիոն իր ճանապարհորդին վրայ որ 9
օր մը անգի, մարդկերու ու կիներու
գիւղերէն դատ ուրիշ բանի չ'անդիպե-
ցաւ: Մալաթիոյ բոլոր այրերը հոն բեր-
ուած և խողովուրած են, բոլոր կիները
և տղաքները ըսին իսլամացուցին: Ոչ
ոք կրնայ այս կողմերը ճամբորդել, զի
ամէն մահմտական, մահաւանդ զինուա-
լուծները և ռազմականները, իրենց պարտ-
քը կը նկատեն հանդիպած քրիստոնեան
անմիջապէս սպաննել: Վերջերս Զօրայ
և Վարդգէս, օսմանեան բարձրագոյն ին-
կու հայ երեսփոխանները՝ որոնք Պատե-
րադական Առեւտրի առջեւ դատարանու
համար Տիգրանակերտ կը զրկուէին, հոն
հասնելէ առաջ սպաննուեցան չօքկայ
մօտերը: Այս նահանգներուն մէջ մահ-
մտականի անուշով միայն կարելի է
ճամբորդել հիմա: Կանանց մասին աւելի
վերը խօսեցանք, աւելորդ կը նկատենք
աւելի երկար խօսել, քանի որ տեսանք
թէ ո՞րքան քիչ արժէ կ'ընծայուի ընդ-
ճանապարհ մարդկային կեանքին:

Հայ զինուորներն ալ միեւնոյն
բաղդին արժանացան: Արդէն անոնք ա-
մէնքն ալ զինաթափ եղան՝ ճամբաներու
չինութեան կ'աշխատեցնէին: Հաւատարմ
աղբիւրք գիտնալ թէ Կարնայ նահանգին
հայ զինուորները, որոնք կարեն-Լոյսկա

դին վրայ կ'աշխատէին, բոլորն ալ
շարքուած են: Նմանապէս Տիգրանա-
կերտի հայ զինուորներն ալ շարքուած
են Տիգրանակերտ-Ուրբիս և Տիգրանա-
կերտ-Կարսի ճանապարհադիմներուն վը-
րայ: Միմիայն ինքերեքէն 1800 հայ ե-
րեսփոխաններ իրենց զինուոր Տիգրանա-
կերտ զրկուեցան՝ որպէս թէ այնտեղ աշ-
խատեցնելու համար, ասոնք ամէնքը կո-
տորուեցան Արդնիկ կողմերը: Ուրիշ տե-
ղերուն հայ զինուորներէն լուրջը կը
պակսեն: Բայց տարակոյտ չի կայ որ ա-
նոնք ալ միեւնոյն բաղդին ենթարկուած
են:

Չանապահ քաղաքներու մէջ, բան-
տեղու խորը մտղուած Հայերը կախա-
ղան հանուեցան: Անցեալ ամիս միմիայն
կեսարիոյ մէջ մէկ քանի տասնեակ Հա-
յիք կ'ախուռեցան:

Հաստ մը տեղեր, հայ աղգաքնակու-
թիւնը իր կեանքը փրկելու համար ու-
ղից խաղաղութիւնը ընդունել: Բայց այս
անգամ այս զինուորները զիւրաւ չ'ընդուն-
ուեցան, ինչպէս նախընթաց մեծ
կոտորածներուն ժամանակը: Սեբաստիոն
մէջ, իսլամական ուղղութիւնը հետեւեալ
պայմանները տալով զրկուեցան, մինչև 12
սարեկան իրենց տղաքները յանձնել
կատալիզութեան, որ իր վրայ կ'առնէ
զանոնք իսլամ որբանոցները տեղադ-
րելու հոգը, և ընդունել խաղաղութիւն-
ը՝ երկու հաստատուելու համար այն-
տեղ ուր որ կատալիզութիւնը իրենց
ցոյց տայ:

Խաբարդի մէջ այս մարդերու հա-
ւատարմութիւնը չ'ընդունուեցաւ, իսկ
գաղով կիներուն, պատանիներուն, իրենց
իշխանութեան պատանիները իրենց
մահմտականի մը որ յայտարարէ թէ
յանձն կ'առնէ իրեն կ'առնէ առնել
զայն: Բազմաթիւ հայ կիներ նախընթ-
ացին իրենց զինքնի մահկանանքով
միայն իրենց տեղը չ'ընտրել և կամ
իրենց սիրեալներուն մէջ անձնասպան
Եւ-
լալ Եփրատ և Տիգրիս հաղաբար Հայե-
րու զերեղմանը եղան:

Սե Մուու քաղաքներուն մէջէն,
ինչպէս Տրապիզոն, Սամսոն, Կիրասոն
են, այն Հայերը որոնք իսլամացան,
զրկուեցան ներքինը, զուտ մահմտական
ընտելութիւն ունեցող քաղաքներու մէջ:
Հայկի-Գարսիսի, զէնքնիցութեան և
տարադրութիւն ընդգրկման պատճա-
ռաւ, ուղղութեան և ինչպէս քաղա-
քին նոյնպէս զարուստ ամրոցը բնակ-
չութիւնը, Աստիֆորդի ալ միասին, ան-
դիօրէն կոտորուեցաւ:

Մէկ խօսքով, Սամսոնէն մինչև Սե-
ղերը և Տիգրանակերտ Հայու հետքը չի
մնացած: Ինքնապէս մասը շարքուած է,
մէկ մասը առեւանգուած, և մաս մը
իսլամացած:

Պատմութիւնը երբեք արձանագրած
կամ յիշատակած չէ այսպիսի ահաբա-
ժուած մարդազոհ մը: Մարդ կը միտի
կարծել թէ Աղստիկ Համբիս թագաւոր-
ութեան օրով՝ Հայերը երջանիկ էին:
Խաբարդի Առաջնորդ Անանիայ վարդա-
պետ Հաղաբարեանեան, Մայիս ամսուան
մէջ ճամբայ հանուեցաւ իրեն աջօր,
բայց հազիւ քաղաքէն հեռացած էր,
խօսքերէն սպաննուեցաւ: Աւելորդ է
խօսել նահապարհուած միւս հայ երեւե-
ցականներու մասին: Գաղով աղգաքնա-
կութեան, տարադրութեան, կիզեցնիկները
կողպուեցան ու մեկիմի կամ քանի
վերածուեցան Արդնիկ: Գոլոյ մէջ ըս-
կանք են ծախել հայ երեւեցանքներուն: Կո-
ղպուած սրբալուստ անօթները և սպա-
ները, չորայէս Թուրքերը սկսած են Կ.
Պոլիս բերել ապրաքաղաք հայ մայրերու
դուակները:

Կիլիկիոյ աղգաքնակութիւնը Քը-
ստուեցաւ Հայկի նահանգին ներքինը,
Տէր էլ Զօր կամ Գամսուկոս, և անտարա-
կոյս սովորած պիտի կոչուի:

Այնքան է որ կատալիզութեան ծը-
րարներն է, միմիայն ընդ միշտ վերջ
տալու համար հայկական խնդրին, ամ-
բող թուրքիոյ բողմանքի հայ աղգա-
քնակութիւնը բնաջինջ ընել: Եւ այս
ծրարիւրը գործադրութեան գրուեցաւ
մինչև իսկ Կ. Պոլսոյ չընկանքներուն մէջ:
Թրքմ, Մ. Տ.

Հիմնադրամի Աղեքանակի ցուցակ-
ներէն մէկուն մէջ հրատարակուած «Կա-
րապետ Գարնիշի» 50 դրէ-ը» պէտք է
կարգուի «Գարնիշի Կարապետեան 50 դրէ»
ինչպէս կը խորհէ մենք ուղղել զանա-
պետ Տ. Գէորգ Մարգարեան:

ՊԱՆԴԱՆԱՆ ՀԱՆԳՈՅՑԸ

Վերջին իրադարձութեանց բացատրի-
քը. — Հեռագիրները:

Առաջ «Պաշտօնեան Հանգուողը» կ'ը-
սէինք, որ ամէն հանգուողի պէս կրնար
և պէտք էր լուծուի իսկողով և հան-
դարտութեամբ: Ամէն անգամ, սակայն,
որ այդ լուծումը մօտեցած երեւցաւ,
անտեսանելի՝ բայց ոչ անգուշակելի
ձեռք մը եկաւ նոր կնիքներ մտցնել
անոր մէջ, տարելով որ լուծումը գրե-
նելու աշխատողները ծայրէն վերսկսին
իրենց աշխատութիւնը:

Իրողութիւնները ծանօթ են, — Ա-
ւստի-գործողներն սլոնուս Սերպիա ար-
շաւելու և մինչև Պոլիս հասնելու ըս-
պանալիքը, Պաշտօն-Թուրք համաձայ-
նութիւնը, Պաշտօն-Թուրք և Յունաստանի
զօրաշարժները, վէնիզիլսի Գարնիշի
հրաժարութեան և, որոնք ինչպիսի աշխու-
հանքերով վիճակէն հանելով՝ ըրին քո-
կուս մը, կամ աւելի զբաղան բացառ-
ութեամբ՝ կողքեան հանգուող մը... Եւ
զիսնեք թէ Մենք Աղեքանակ ինչպէս
լուծեց այդ հանգուողը:

Մինչև այսօր, այս վայրկեանս (9
Հոկտ. շաբաթ առաւօտ) խնդրին կա-
ցութիւնը հետեւեալն է, դատելով և-
րոպական դաշնակից երկիրներու թեր-
թիւնը տեղեկութիւններէն և ստացուած
հեռագիրներէն:

Դաշնակից Պատմութիւնը Պաշտօն-
ներու մէջ իրենց զիւրապետական աշ-
խատութիւնը կը շարունակէին և ինչ-
պէս իրենց հետո չէին կարող լիար-
ուած արդիւնքին հասնել, երբ յանկարծ
պատանդեցաւ պոլիկարպի զօրաշարժը:
Մինչև այն պահը, Դաշնակից զիւրա-
պետութիւնը յաջողած էր Յունաստանի
ընդունել մայր հողային որոշ փոփոխու-
թիւններու պայմանը՝ որով տակաւ ի-
րականացուած վրայ էր նաեւ Պաշտօն-
եան նախկին պլոքին վերակազմութիւ-
նը: Այդ միջոցին, սակայն, զերման զի-
ւանադիմութիւնն ալ կը գործէր, թէ՛
Սօֆիայի և թէ՛ Աթէնքի մէջ: Աթէնքի
իր մասնաւոր ներկայացուցիչը՝ Պառոն
Շէնք, արգելադրէին հոլանդականութեամբ
ու դրամի ուժով՝ զի յաջողէր յայն հա-
րային կարծիքը երկուքի բամբել և
Պաշտօն-Թուրքիոյ ու և հողային զիւր-
ու ընդ-
լու պաշտօնային դէմ զօրաւոր հոսանք
մը ստեղծել:

Սօֆիայի մէջ, Գերմանիա նոյն նը-
պատակին կը ձգտէր տարբեր միջոցնե-
րով: Այնտեղ կ'աշխատէր զբողով Պաշ-
տօն-Թուրք անդամներութիւնը՝ ըսելով
թէ Յունաստանի կողմէ Պաշտօն-Թուրք
վերջը զիւր-Թուրքութեան մէջ է, թէ
արդէն Սերպիայի պիտի ջախջախուի
և Յունաստանն ալ միասին, և թէ Պաշ-
տօն-Թուրքը կրնան իրենց խոտորուածէն
շատ աւելին ստանալ Աւստրո-Գերմանիոյ
միջնորդով կամ գոնէ աչք զօքնով ա-
նանք-ընկերներ: «Թիւրքերը պիտի խո-
սի, կը զրէր գերման թերթ մը, և մեր
Պաշտօն-Թուրք բարեկամները պիտի լսեն ու
պիտի հասնան անոր ձայնը» Եւ Պաշ-
տօն-Թուրք, որ տրամադրէր էր հասնելու,
հասնեալ ու իր զօրաշարժը սկսաւ:

Բայց Դաշնակիցներն ալ որոնք բոլոր-
ովն խուլ չէին, բան մը հասկցան
սակէ և Յունաստանը զրեցին զօրա-
շարժին զօրաշարժով պատասխանել զօ-
րաշարժով հետեւեալ միջոցը:

Գերմանիայ զաշխարհը կը արմատազեր
որ է թէ Սերպիայ Պաշտօն-Թուրքին միայն
յարձակում կ'ընէ պարտական է Պաշտօն-
Թուրքիոյ դէմ առ նուազ 150000 զօր զը-
կել: Այս պայմանաւ միայն՝ Յունաստան
ալ կրնար օգնել իրեն: Արդ, Սերպիայ
հաշիգէն Աւստրո-Գերմանիան կողմէ
յարձակման ենթարկուած ըլլալով, հիմա
անկարող էր 150000 հոգի հանելու Պաշ-
տօն-Թուրքիոյ դէմ, որով Յունաստանն ալ կրնար
հեռագրաւ մնալ Աստրո-Գերմանիայի
հաշիգէն: Վէնիզիլսի թէ Սերպիայ
անը իրենք պիտի տան պէտք եղած
150000 հոգին: Եթէ Պաշտօն-Թուրք
Սերպիայ վրայ, Այս յանձնառութիւնը
կը խորապէս թագաւորին և ընդգիւ-
ղիներու բոլոր արարչութիւնները, ո-
րով Պ. Վէնիզիլսի կը ցաւ յունական զօ-
րաշարժը հրամայել:

Կը թուի թէ արեւել անակնկալի բե-
րաւ Պաշտօն-Թուրք, որ սկսաւ ըսել թէ ինք
երբեք չէր միտքը չունի իր պաշտօն-
եան գրաքններուն դէմ, թէ իր զօրա-

շարժը սակայ պաշտպանողական է, և մինչև
իսկ յայտարարեց իր մէկ դեպքներն
բերելով՝ թէ իր նպատակն է զինու-
որութեամբ պաշտպանել իր սահմա-
նադրուած ընդդէմ աւստրո-գերմանական
արշաւանքին: Այն ստեղծ Դաշնակիցները
իրենց պահանջներն որ ընդունի, եթէ
անկողմ էին իր յայտարարութիւնները,
Սերպիայ և Յունաստանի կողմէ իրեն հ-
ղած զիւր-Թուրք և զօրքը անմիջապէս
ցրուէ: Կ'ըսուի թէ Պաշտօն-Թուրք հաւան-
ցաւ ասոր պահանջներով միայն որ իրեն
թոյլ տրուի իսկոյն գրաւել խնդրոյ ա-
ռաքող հողերը: Երբ այս պահանջը ի-
րաւամբ մերժուեցաւ՝ Պաշտօն-Թուրք երկ-
րորդ պահանջ մը ըրաւ. ըսաւ թէ Դաշ-
նակիցները իրենք գրաւեն նոյն հողերը
և պահեն մինչև պատերազմին վերջը:
Կ'ըսուի թէ Դաշնակիցները դէմ չէին
այս պահանջին և կ'աշխատէին Պ. Վէ-
նիզիլսիին խնամաւոր զօրաշարժութեամբ
զայն գործանելու ձեւ մը գտնել, երբ
յանկարծ յառաջ եկաւ Վէնիզիլսի Դաշ-
նիկին անկողմ, սո՛ւ պատճառաւ որ թա-
գաւորին կողմէ խորհրդակցութեան կան-
չուած Զարմիքի, Թիւրքիայի և Տրապի-
սիի նման անձինք հակառակեցան այդ
առաջարկին, ըսելով թէ Պաշտօն-Թուրք
բաւարար չունէր պահանջներու որ Դաշ-
նակիցները դրաւն Պաշտօն-Թուրք խոտ-
որուած հողամասերը՝ քանի դեռ գրա-
ւած չէին Յունաստանի խոտորուած
միւս հողամասերը...:

Եւրոպական վերջին թերթերը, ո-
րոնք մինչև Հոկտ. 2 թուականը կը
կրեն, կարծել կուտային թէ Դաշնակիցնե-
րը չէին ուզած որ ձեւակայ խնդր
մը վերջին պահուհ ուղի և ամբողջովին
կործանէ իրենց երկար աշխատութեան
արդիւնքը: Կ'ըսուի թէ անոնք լրջօրէն
նկատի առած էին Պաշտօն-Թուրք պահանջած
կրախաւորութիւնը տալու կարելիութե-
թիւնը, բայց թէ ինչպէս, ի՞նչ մի-
ջոցներով, զէ՛ք այս վայրկեանս չի
կրնար ըսելու տակաւին, ինչպէս նաեւ
չի կրնար գեւ ըսուի թէ ինչ որոշ կէ-
տի վրայ պատանդեցաւ Վէնիզիլսի Դաշ-
նիկին անկողմը:

— Աւելցնե՛ք այս կարծ լուսաբանու-
թեան վրայ ուրախ իրիկուան հետեւեալ
հեռագիրները:

Լոնտոն, 6 Հոկտ. — Պ. Վէնիզիլսի
երբեք, որ խորհրդարանին մէջ Յունիսերպ
զաշխարհին վրայ խօսելով յայտարարեց
թէ զաշխարհին իր ուժը պահած է և թէ
անիկա պաշտպանողական զինակցութեան
զաշխարհին մէջ է որ երկու կողմերը
կ'ստիպէ փոխադարձաբար օգնել իրարու
և թէ յարձակման մը ենթարկուին: Մոք:

Լոնտոն, 6. — «Բէլ Մէկ Կաղէթի»
թղթակիցը Աթէնքի մէջ տեղակայած է
Պ. Վէնիզիլսիին հետ Այս վերջին յայ-
տարարած է թէ իր հրաժարումն անիւտ-
ոսիլիկ եղաւ՝ յոյնական զաշխարհին
մասին իր մեկնութիւնը թագաւորին
տուած մեկնութեանը հետ համաձայնե-
ցնելու անկարելիութեան հետեւանալու:

Աթէնք, 7. — Երեւոյ. Բողով Վե-
նիզիլսիան մահմտականութիւնը ուժ պի-
տի տայ նոր Դաշնակիցները զօրաւորին
վայրկեանին կնճատութիւններէ խու-
ստիկու համար:

Աթէնք, 7. — Քաղաքական պատառ-
խանաւոր շրջանակներու տեղեկութեան
նայելով՝ նոր Դաշնակիցները զաշխարհու-
թիւնը պիտի ըլլայ զինեալ չ'ընդուն-
թիւն մը պահել Դաշնակից պատմութեան
հանդէպ նպատակաւ զիրքով մը:

Ամսթերսմ, 7. — Սօֆիայէն ստաց-
ուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Կ. Պոլսոյ
զերման արտասովոր դեպքան իշխան
Հօնէնիօն Սօֆիա հասած է իրեն հերբ
թագաւորին և յետոյ մեկնած է Պաշտօն-
Թուրքիոյ դէմ:

Աթէնք, 8. — Պ. Վէնիզիլսի յայտ-
նեց իր կուսակցութեան պատկանող ե-
րեսփոխաններու: Թէ իշխանութեան
դուրը զառնալին ի վեր երբեք կատար-
եալ համաձայնութիւն մը գոյութիւն
չունէր իր և թագաւորին միջև: Միակ
խնդրը որուն վրայ կատարելապէս հա-
մաձայնած էին՝ Պաշտօն-Թուրք երկրորդ
զիրքին պատճառաւ. ընդ. զօրաշարժի
խնդրին էր:

Աթէնք, 8. — Դաշնակից այսօր հա-
ւաքուեցաւ ընդ. կացութեան և Սեր-
պիոյ հանդէպ Յունաստանի պարտաւա-
նութիւններուն վրայ խորհրդակցելու
նպատակ:

ԿԻԼԻԿԵՑԻՆԵՐԸ

ԲՈՐ-ՍՍՅԻՏԻ ՄԷՋ

(Սկիզբից թղթակցութիւն)

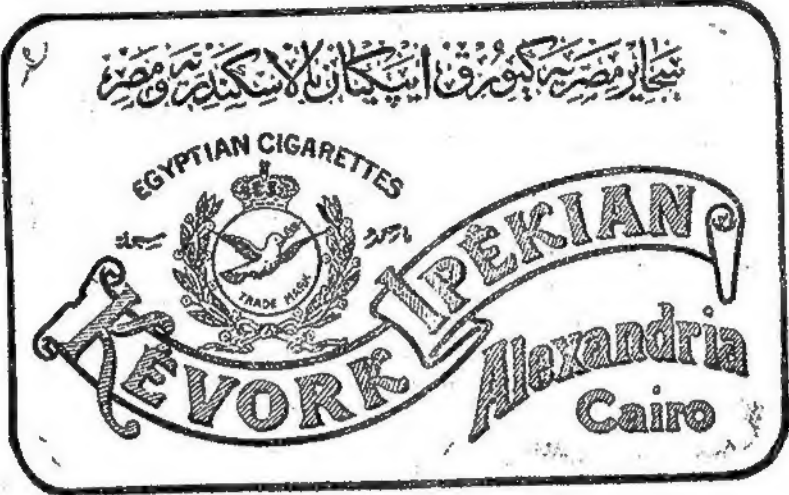
Չարհաբարի

Այսօր տեղի ունեցաւ Սեր Հէնքի
Մաք-Մահմանի այցելութիւնը առաւօտեան
ժամը 10ի առնիկները: (Մահմանաւոր-
ութիւնը Տէն «Արեւ» թիւ 66):

— Իրիկուան դէմ, Գարնիշի մեկնել
առաջ, Առաջնորդ Սերապարտ Էմբի հը-
րապարակին վրայ խուռն բազմութեան
մը առջև գեղեցիկ ու քաջալերական
խօսքեր ըրաւ ու օրհնեց ամէնքը: (Տէն
«Արեւ» թիւ 66):

— Հիւանդանոցը օրէ օր զգալի բա-
րեփոխուած ցոյց կուտայ, ու հակառակ
հիւանդանոցի թիւը մասամբ աւելցած
ըլլալուն, հիմակուան չէնք ի վիճակի է
պատասխանելու եղանակները: Հիւանդանոցին
չափ ու աւելի դժուար կը տեսնուի դուրսի
վրան-գարմանատան մէջ, որ յանձնուած
է Տօքթ. Զիւրիքեանի: Աստուծոյ մինչ-
և իրիկուան լեցուն է այդ դարմանատու-
նը, ուր եկողները թ

ԳԻՆՈՐԳ ԻՓԷԿԵԱՆ

ԿԸ ՓԱՌՈՒԻՆ ԱՄԷՆ ՏԵՂ

ԱՆԴՐԵԱՍ ՄԿՐԵԱՆ
ՆԵՐՍԻՍԻԱՆ-ՆԵՐՍԻՍԻԱՆ

Բն. Սեփարիս, 1 (Յուսեփ Ավետիսյանի անունով) աղջկանց
վարժարանին նույնը
18 տարեկն է Վեր Աղեքսանդրիա
Հաստատուած եմք Ներսիս, դարձա-
նկարի, Նշանատախտակի (Թապէլա),
Իւզանկար պատկերներու և լուս-
սանկարական ֆոներու վերաբեր-
եալ կատարած աշխատութիւննե-
րովս գոհ թողուցած եմ Եւրոպացի
յաճախորդներու Գինքրո՛ւ միջոց Ա-
րարներէն սուգ, իսկ Եւրոպացի
արհեստակիցներէն աժան ենք:

ՏՕՐԹ ՂԱԶԱՐՈՍ ԱՐԹԻՆԵԱՆ
ՎԱՍԵՆԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԻ

ՄՈՒԹԻ, ԵՐԱՎ ՓԵՏԷՆ ԵՆԱՆՏԵՏԷ ԹԻԻ 10, ԳԱԶԻԲԷ
ԹԵԼԵՖՈՆ, ԹԻԻ 85-87

Հիւանդներ կ'ընդունին առա-
ւօտեան ժամը 8էն մինչև իրիկուան
ժամը 7ը:

Ականները կը մաքրէ ու կը քա-
շէ առանց ցաւի: Ականներու հա-
մար ոսկիէ, քառուկէ կամ Ամերիկ-
եան վերջին գիւտ եղող ուրիշ տե-
սակ նիւթերէ քոշուր կը շինէ ա-
ռանց զարդանակի կամ քիմքի վրայ
բան մը գնելու:

Բոլոր գործերը մաքուր եւ
խզճի մօք կը կատարուին:

Մարդ կեանքին մէջ անգամ
մը ծախսելով կ'ազատի ականներու
անտանելի ցաւերէն եւ հանգիստ
կ'ապրի:

Գինքրո՛ւ խիստ չափաւոր են Մա-
նուոր ակաւի գեղեր ալ կը դը-
ռին:

ՀԱՅԿԱՎԱՆ ՄԻԱԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԵՆԻՔՏՐԱՎԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԻԵԱՆ-ՓԱՓԱԶԵԱՆ
ԳԱԶԻԲԷ

Օքերայի հրապարակ, Կալուած Զօկայի
Թեկեթօն 23.56

Կ'ստանան զետեղումներ ելիքարա-
կան լոյսի և օդային կազմի Մեծաքանակ
և փոքրաքանակ վաճառում մինչև տեսակ
լոյս արտադրող առարկաներու:
Խնամու աշխատութիւն, խիստ
չափաւոր դին:

ԲԱՍՏԻՆ ՆԱԼԹԷՐ
(PASTILLES NALTHER)

ՀՐԱՇԱԼԻ ԴԵՆԱԶԱՏԻԿ

Հայի չափ կարեւոր ամեն անգի համար
Պնդութիւն ունիս թէ փորձարու-
թիւն, ստամոքսի անարեթիւն թէ ան-
մարտողութիւն, ջերմէ կը տառապիս թէ
անքունութիւն, հարբէիս ունիս թէ
յօղաքաւ:

Գործածէ՛ եւ պիտի օգտուիս անպարման:
Դարման է՝ 34 տեսակ հիւանդու-
թիւններու, որոնք մանրամասնուած
են յայտարարին մէջ, որ կը գտնուի Բ-
րաքանչիւր տուփի հետ:

Գինքրո՛ւ են ցաւ աժան ԵՂ.
Տփիկը (որ կը պարուանակէ 67 հատ) 10
Տուփը (որ կը պարուանակէ 3 տփիկ) 20
Թղթատարով առաքման համար պէտք
է միտին զրկել նաեւ երկու զրէ:

Ամերիկեան այս դեղահատիկը պատ-
րաստուած է յայտնի բոլորներու և ար-
մատներու հիւթէն եւ օգտակարութիւնը
հաստատուած է բժշկական կանոններէ:

Անձնապէս փորձելէ եւ օգտուելէ
վերջ միայն ստանձնած է եղիպտոսի
ընդհանուր ներկայացուցչութիւնը՝ ԳԱ-
ՐԱՎԱՇԱՆ ԹՈՎԱՐԱՆ, որուն կարելի է
ընել, փոքր թէ մեծաքանակի համար,
անձամբ կամ քարք փոստով հետեւեալ
հասցէին:

82, Rue Guinet Charkas (Boulac)
c/o Ecole Arménienne
B. P. 1079 Le Caire (Egypte)

ՇՐԱՅՆԻ ԱՐԵԻԵԼԵԱՆ
Stein's Oriental Stores Limited

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ

ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՓՈԲՐԻԿ ԱՂԶԱՆՑ
ՇՐԱՅԻՆՍՆԵՐ, ՊԼՈՂՆԵՐ
ԵՒ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ

Գլխարկներ, գլխանոցներ, տալիկներ, հոսեղեններ, ձեռնոցներ,
կաշեայ առարկաներ, կօշիկներ, հեմալեղեններ, համարդու-
թեանց պիտոյներ և անոցներ առաւ մքեր:

Գինքրո՛ւ յոյժ չափաւոր եւ անւրցելի:

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ԾԽԱԽՈՏԻ
եւ Եգիպտական սիկարեքներու

ԿԱՄԱՐԱԿԱՆ ԵՂԱՐԲ

ՁԱԿԱԶԻԿ-ԱՂԵՔՍԱՆԻՐԻԱ

Համբաւուր են իր Ապուրիմա (Ասոյ) Ծխախոսներ և Սիկարեքներ

ՊԱՆԵ ՏՕՐԹԱՆ
Banque d'Orient

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՆ

Դրամադուլի՝ անդրապէս վճարուած
Ֆր. 25,000,000

Կեդրոնացեղի ԱՓԷՆԲ

Մասնաճիւղեր՝ Աղեքսանդրիա, Գա-
հրէ, Սեյանիկ-Իզմիր, Դորմալայուրիւն
Ներ՝ Միտիլէ, Մանասթըր, Սեբէզ և
Զակազիկ, Փոլս-Դորմալայուրիւններ՝ Գեր-
կան, Մադինա և Սոմա:

ՊԱՆԲ ՄՕՐԻԱՆ կը կատարէ սեղա-
նաւորական ամէն տեսակ զործողու-
թիւններ:

ՊԱՆԲ ՄՕՐԻԱՆ կ'ընդունի դրամա-
կան աւանդներ, հետեւեալ տոկոսներով.
Հարբերին 3 Ի տես վճարելի
» 3,50 9 ամիսէն »
» 4 1 տարեկէն »
» 5 5 տարեկէն եւ աւելի վճ.

Նոյնպէս՝ խնայողութիւնը քաջալը-
րելու համար հաստատած է Փոքր Խնայո-
ղութեանց յատուկ ճիւղ մը որ կ'ընդունի
Ե. Դ. 20էն Ե. Դ. 25,000 տարեկան հա-
րիւրին 1 տոկոսով:

ԲՆԱՅՈՂԱԿԱՆ
ՏՊԱՐԱՆ

Շառա Ապու Տարսար Բն. 16

Սեփականատէ՝ Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

Կ'ստանան ամեն տեսակ սպարանական
զործերու պատրաստութիւնը, Գիրք, Տետրակ,
Հաշուեցուցակ, Նամակագրութիւն, Այցե-
տուս ևլն. չափաւոր գիններով:

Յանձնարարութիւն կը կատարուի խը-
նամով:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՋԱՄԵԱՆ

ՔԱՐԻԻՂԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵՇԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈԲՐԱՔԱՆԱԿ

Յղեմանդիւ, ՄԵՇ ՄԻՓՈՒԱԼԼԻ փողոց Բն. 40
(Արթուրի մզկիթին դէմը)
Թեկեթօն 83-45

Սյա վաճառատունը կը հայթայթէ
Թէ Աղեքսանդրիոյ և Թէ Ռամլէի մէջ
ՄԱՆԹԱՇԷՅԻ հարազատ ոռոտական եւ
ամերիկեան թէթօլը, չափաւոր գիններով:
Ապրանքները օրը օրին կը յանձ-
նուին ամենայն կանոնաւորութեամբ:
ԴԻՄԵՏԷԲ ԵՒ ԴՈՂ ՊԻՏԻ ՄԵԱԲ:

ԴԵՂԱՐԱՆ ԱԼՊԻՈՆ

Թեկեթօն փառա Բն. 29 Աղեքսանդրիա
Անգլ. պանականոցին մօտ
Թեկեթօն 24-95

Դեղադրո՛ւ Ս. ՊՕՂԱՍԵԱՆ կը ծա-
նուցանէ յարգելի հայ հասարակութեան,
բացումը իր նորահաստատ ԱԼՊԻՈՆ ԴԵ-
ՂԱՐԱՆին, Թարմ դեղերու հօխ մթեր-
քով մը: Դեղերը կը պատրաստուին ա-
մենամեծ խնամքով և բոս կարելու տա-
ժան, իսկ վիճակաւ աղքատաց դեղերը
առանց չառու:

ԱԼՊԻՈՆ ԴԵՂԱՐԱՆը ունի ամէն ժա-
մանակ տրամադրելի մասնագէտ բժիշկ-
ներ ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար:
ԱԼՊԻՈՆ ԴԵՂԱՐԱՆը յանախեցի փո-
խանակ օտարներու, եւ գոն պիտի մնա:

ԴԵՐՁԱՌՈՒՀԻ

ԱՂԱԻՆ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Պապ-Սիւրա, Սուր-Էլ-Խամիմ, Բն. 159

Կը կարէ խիստ մաքուր և վերջին նո-
րանուութեամբ, Նաեւ կը դասախօսէ Եւ-
րոպական կանոնով, գինքրո՛ւ դիւրամա-
շելի են:

Ա. Ն. ՕՏԱՊԱՆՅԱՆ
ՇՐԱՅԻՆ

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Հաստատուել 1902

Գանիք, Սրբի Կեփեք

Կը վաճառուին ամէն տեսակ
կերպասեղէն, բրդեղէն, բամպակե-
ղէն, օպածոյ, պաքիս, գէֆր,
մասաթօլամ եւ մանաւանդ դերակ-
ներու պիտոյներ, մեծաքանակ եւ
փոքրաքանակ:

Ներածմունք ուղղակի Եւրոպա-
յէն: Ապրանքներու տոկոսներեան
եւ գինքրու չափաւորութեան մա-
սին արդէն իսկ համար ստացած
այս վաճառատունը կ'արժէ անդամ
մը այցելել:

առիթմն օգտուեցէք

ՊԱՆԹՈ ՏԻ ՌՕՄԱ

Banco di Roma

Հաստատուել 1880թ

Դրամադուլի, 200,000,000 ֆրանք ամբողջապէս վճարեալ

ԸՆԴՀ. ԿԵԴՐՈՒՍԵՆԻ — ՀՈՒՄ

Կեդրոնակայրի:—Բարիզ, ձէնովա, Նաբոլի, Թուրին, Ֆիորենցա, Աղեքսան-
դրիա, Կ. Պօլիս, Պարիզ, Գահին, Մալթա, Ափրիկեան Տրիպոլիս

ՄԱՄԱՅԻՐԷ

Ապա Ապանո Լացիպէլ Արեցցո Ալեցցանո Պէնդազի Պրայիանո Մօնթե Բաթինի Գանէր Գասթե Նուսիօ Գօնէթ Թաքուինո Էլնա	Ֆարա Սապ Ֆէրմո Յօսանո Յրասարաթի Յրասինօն Լուրիա Մօնտովի Մօնպանո Օրպէլիլլօ Օրպէլիլլօ Բալտարինա	Քինէրօ Սիլնա Սուպիարօ Թարալիօն Թիվօլ Թօրթ Անունիաթա Վելլեթիլլօ Վիարէնօ Վիթթալօ
--	---	--

ՊԱՆԹՈ ՏԻ ՌՕՄԱ կ'ըզգայ ամէն տեսակ սեղանաւորական զործողութիւններով, այսինքն արծե-
րողներու վրայ ական, Եւրոպայի եւ Եգիպտոսի կարեւոր բաղադրներուն իրա փոխօր, Էք եւ Վեթրը
ար քրէտի, հետաքրքր վնասները, Եգիպտոսի եւ Եւրոպայի վրայ պարտաւորութիւններու գանձում,
Կորստներու եւ վնասակարանութեան շարունակ պարգեւներու գանձում, Եւրոպայի եւ Եգիպտոսի մէջ
պօքսայի հրամաններու զործողութիւն, Արծեթիլլօն պահպանութիւն, Ապրանքներու պահպանում եւ
ականսի զործողութիւն:

ՊԱՆԹՈ ՏԻ ՌՕՄԱ կ'ընդունի դրամական աւանդներ, ուղուած ատեն կամ որոշ պայմանաւա-
մով վճարելի:

ՊԱՆԹՈ ՏԻ ՌՕՄԱ տարականներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը բացած է Մօնթեքարինիօ
համբաւուր ջերմութիւններ, ու ամէն տեսակ սեղանաւորական դիւրութիւններ կ'ընծայուին յանախօրդ-
ներուն:

ԵՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՄԵՏՈՒԿ

Մանուկը Աղեքսանդրիոյ 9 Թրաքիա-Կոնստ:

ՍԱԿԱՐԱՆ

11 Հոկտեմբեր 1915

ԲԱՄԱԿԱ	Բացում	Փակում
Նոյ.	18 5]16	18 9]32
Յունիս	18 9]16	18 11]16
Մարտ	19	19
Նոյ.(1916)	18 5]32	18 3]32

ԲԱՄԱԿԱԿ ՀՈՒՆՑ

Նոյ.-Յունի. 99 20]40 101 30]40

ԱՐԺԵՓՈՒԼԸ

Գրեթե Յօնիսի 1886	Ֆր. 293.—
» » 1903	» 243.—
» » 1911	» 249.—
Բամիլի Եգիպտոսի	» 134.—
Բանաւա	» 92.—